

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ประมาณ 168,855 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 21.179 ล้านคน พื้นที่และประชากรคิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 3 ของทั้งประเทศ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีฐานะยากจน เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ แม้ว่าปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงสู่ภาคการค้าและการบริการมากขึ้น

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2544 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรงงานประมาณ 10.982 ล้านคน เป็นผู้มีงานทำ 9.877 ล้านคน ผู้ไม่มีงานทำ 0.637 ล้านคน และเป็นแรงงานที่รอดูฤกษ์ 0.468 ล้านคน อัตราการว่างงานเท่ากับ 5.8 เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมามีอัตราการว่างงานเท่ากับ 5.2

จะเห็นว่าในปี 2544 ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ สังคม และภาวะตลาดแรงงาน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมหลายประการ เช่น

การก่อวินาศกรรมในสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 และสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในอัฟกานิสถาน ส่งผลกระทบต่อส่งออก การท่องเที่ยวและกิจการต่อเนื่องของประเทศไทย แม้เหตุการณ์ดังกล่าวจะสามารถคลี่คลายลงได้อย่างรวดเร็วก็ตาม

ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ในปี 2544 ภาวะเศรษฐกิจโลกมีการขยายตัวร้อยละ 2.4 ลดลงจากปี 2543 ที่มีการขยายตัวร้อยละ 4.8 ตลาดส่งออกของไทย ไม่ว่าจะเป็น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ล้วนมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลงทั้งสิ้น ส่งผลให้การส่งออกอันเป็นรายได้หลักและเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญของประเทศไทย ได้รับผลกระทบ

การเป็นสมาชิก WTO ของประเทศจีนเมื่อเดือน พฤศจิกายน 2544 ทำให้สินค้าบางประเภทอาจถูกแข่งขันจากสินค้าจีน เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าและสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจีนจะได้เปรียบในด้านค่าจ้างปริมาณการผลิตและกำลังแรงงานที่มีมาก ในระยะยาวหากอุตสาหกรรมดังกล่าวไม่สามารถปรับตัวให้สามารถแข่งขันกับจีนได้ อาจจะต้องเลิกกิจการหรือมีการลดจำนวนพนักงานในอนาคต

จากผลกระทบต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่งผลให้ในปี 2544 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการว่างงานสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมามี

ข้อเสนอแนะ

ในอดีต อุตสาหกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เช่น โรงสีข้าว แต่ในปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทใช้แรงงานมาก อุตสาหกรรมต่อเนื่องและอุตสาหกรรมรับช่วงการผลิต ได้ย้ายฐานการผลิตจากกรุงเทพฯ และพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเข้ามามากขึ้น เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป โลหะขั้นมูลฐานฯ โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้จะต้องหันมาผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันจากคู่แข่งต่างประเทศในตลาดระดับล่าง รวมทั้งต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้มากขึ้นเพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานแก่พนักงานก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ประสิทธิภาพการผลิตมีมากขึ้น

นอกจากภาคอุตสาหกรรมการผลิตแล้ว การท่องเที่ยวก็เป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญมาก คาดกันว่าในอีก 10 ปี ข้างหน้า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะสามารถนำเงินตราเข้าประเทศได้เทียบเท่ากับการส่งออกที่เป็นรายได้หลักของประเทศในปัจจุบัน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นอีกเป็นจำนวนมาก ที่สามารถนำมาเป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยว แต่ในปัจจุบันพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ หากสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของภาค ๆ ให้ทัดเทียมกับภาคอื่นได้แล้ว จะทำให้เกิดรายได้และการจ้างงานอีกเป็นจำนวนมาก